

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1729. usque ad annum 1731

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1785

VD18 13322648

§. 61. Resuscitata Wormatiensium Lutheranorum dissidia contra Clerum
Catholicum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67677)

Sæc. XVIII. experimentorum in perficienda hi-
 A. C. 1731. storia naturali, an prima formatio
 in ovulis viventium sit adscribenda
 Deo? & alia potissimum physica
 X. Justus Rabener Lutheranus Pno.
 qui prælo subjecit Dissertationes de
 dæmonibus, de duratione & præsentia
 rerum, & de poeseos sublidis. XI.
 Joannes Huebner, cui adscribuntur
 tractatus de prudentia ex historiarum
 lectione comparanda, programma de
 prædantismo & galantismo, quæstiones
 circa Geographiam Sacram, Hambur-
 gica Bibliotheca historica, & dis-
 sertationes de dilemmatibus politicis.

§. LXI.

*Resuscitata Wormatiensium Luth-
 ranorum dissidia contra Clerum
 Catholicum.*

Quamvis controversia, qua Worma-
 tienses Lutherani Catholicis S. Vir-
 ticum publice deferendi jus eripere me-
 liebantur, in favorem Cleri jam anno
 hujus sæculi vigesimo septimo a Cæsar-
 reo - Aulico Consilio fuisset decisa, ni-
 hilominus iidem anno priori die vige-
 sima nona Augusti, & vigesima septima
 Septembris Ratisbonæ ad Corpus, ut
 vocant, *Evangelicorum* suas quærens
 innovarunt, perinde ac si hoc Corpus
 Cæsar-

Cæsareo Tribunali superius esset, Ex. Sæc. XVIII.
 ponebant autem, I. quod die vigesima A. C. 1731.
 quinta Junii, qua Lutherani jubilæi
 occasione puerorum institutio Cateche-
 tica habebatur, quidam Episcopalis Fa-
 mulus nomine Ziegelhauser Prædican-
 tem erroris convicerit, II. Quod Ca-
 thedralis Ecclesiæ Concionator tam
 Jubilæum, quam Lutheri doctrinam
 e suggestu acerbis verbis infectatus
 esset. III. Quod Clerici die 16. & 19.
 Julii, item die octava Augusti Sacrum
 Viaticum per Regiam Urbis plateam
 publice ad infirmos accensis cereis, &
 campanæ pulsu detulissent, comitan-
 tibus illud plusquam quadraginta ho-
 minibus alta voce preces fundentibus:
 Proh scelus! & quod pejus est, qui-
 dam Catholicus die octava Augusti
 cuidam petulanti puero Lutherano, qui
 tecto capite adfiterat, pileum excuf-
 sit. Quoniam vero, si publici ejus-
 modi Religionis actus Catholicis per-
 mitterentur, omni ferme die exin ori-
 turæ & pertimescendæ forent rixæ &
 tumultus, hinc ut Catholicis hoc Re-
 ligionis exercitium inhiheretur, ex
 mero tolerantix studio A catholicus
 Wormatiensis Magistratus supplicabat.
 Eandem næniam recantabat eodem
 anno, simulque die vigesima quarta
 Novembris per Notarium & Testes

Sæc. XVIII. contra hosce Religionis Catholicæ actus
 A. C. 1731^r reclamabat: Ast Wormatiensis Clerus
 nomine sui Episcopi declarabat, se in
 quæ jam antea A catholicis Magistratibus
 reposuisset, adhuc insiltere, mirumque
 sibi videri, quod, cum Catholici peni-
 tens sententiam in *possessorio* fuerit
 confirmati, ipse tamen Magistratus
 posita debita Cæsari reverentia recla-
 mare præsumeret: Continuata tamen
 Protestantium oppositione die septima
 Junii hoc anno decretum, ut ea, quæ
 Lutheranus Wormatiensis Magistratus
 novissime exposuisset, Electori Mogun-
 tino utpote Wormatiensi Episcopo *in*
termino duorum Mensium communicaretur,
 interim vero utraque pars in me-
 tua concordia viveret, atque a con-
 vitiis, injuriis & altercationibus ab-
 teneret. Mox tamen sequenti die de-
 cima septima Octobris ejusdem anni
 idem Magistratus A catholicis datis ad
 Cæsarem literis exposuit, sibi perbe-
 notum esse, quod Cæsarea sua Majestas
 die 28. Maij Anno 1728. Magistratum
 reprehendisset, eo quod neglecto Impe-
 riali Tribunali apud alium incompete-
 tentem Judicem præensum suum Re-
 ligionis gravamen non modo detulisset,
 sed & Wormatiensem Clerum de nobi-
 tate Westphalicæ paci contraria in-
 mulando, illum in antiquissimo S. Vi-
 ticum

Sæc. XVIII.
A. C. 1731.

ticum publice deferendi usu perturbasset; se quidem hanc opinionem a Cæsareæ Majestatis animo eliminare conatum esse, oblata rei serie die quinta Novembris per suum Syndicum; nihilominus Clerum Cæsareo rescripto innixum, etiam Sacrum Viaticum sub Baldachino, præcedente Christi Crucifixi imagine, & genuflectentibus Catholicis per omnes Urbis plateas deportasse, inde vero graves tumultus esse pertimescendos, & Lutheranos in perpetuum stabilita Religionis suæ possessione turbandos, hinc se supplicare, ut Cæsarea sua Majestas Augustanæ Confessionis Magistratum in suæ Religionis libertate tueri vellet; notum enim esse, quod ipse jam Anno 1525. a religione Catholica ad Confessionem Augustanam transferit, & hi reformatores, eorumque posterit per hunc transitum ab omnibus Catholicæ Religionis ritibus, proin etiam publicæ Viatici circumgestatione (*) absoluti fuerint; non autem probari, quod in anno normali

A a a 3

mali

(*) Quis unquam Catholicorum Wormatienses Protestantes compulit, ut vel S. Viaticum ritu Catholico circumferant, adorent, vel concomitentur? salva igitur sit illis ab hac Regula immunitas, simul tamen & salva sit Catholicis antiquissimi sui juris possessio.

Sæc. XVIII. mali Clerus S. Viaticum solemniter &
 A. C. 1731. publice ad infirmos detulisset (*), si
 vero hujus facti possessio legitime de-
 monstraretur, Magistratum esse paratum,
 illius etiam usum Catholicis concessum.

Cum autem Wormatiensis Clerus
 contra statum anni decretorii opponeret
 Statum pacis Badensis, hinc Magi-
 stratus A catholicus hoc anno die tri-
 gesima prima Octobris Corpus, ut no-
 minant, Evangelicorum implorabat, ut
 pacem Westphalicam hac ratione in-
 fringi non permetteret, & quod contra
 hujus pacis prohibitionem nulla posses-
 sio valere queat, declarari peteret.
 Querebatur etiam Magistratus contra
 Cæsareum decretum die 7. Junii emanatum.

(*) Plurimis ante Lutherum sæculis he-
 ritus in omnibus Catholicis urbibus erat so-
 lemnis, universalis, ab universa Ecclesia ap-
 probatus, ab omnibus Orbis Christiani Prin-
 cipibus, qui ante Reformationis tempora con-
 stantes erant Catholico - Romani, magno Zelo
 conservatus & auctus, nec unquam inter-
 ruptus, nisi ob metum irreverentiæ Sanctis-
 simo Sacramento a fidei hostibus inferendi.
 cum autem immemorialis possessio per vio-
 lentum, & injustum metum non interrup-
 tatur, nec ullum pactum juri legitime ac-
 quisito derogare intendat, hinc sequi vide-
 tur &c.

natum, quo utrique parti motus ciere ^{Sæc. XVIII.}
 inhibitur. Exponebat insuper, publi- ^{A. C. 1731.}
 cam circumgestationem S. Viatici non posse
 referri ad mera adiophora, eo quod
 sæpius Catholici in publica platea o-
 rassent, & in genua sua procubuissent,
 ejusmodi vero cultum adorationis a-
 perte principiis Evangelicæ Religionis
 repugnare (*).

Verum ad hæc querelas respon-
 sum est, antiquissimam possessionem Ca-
 tholicis suffragari, & ea uti, per pa-
 cem Westphalicam non prohiberi, nec
 illam Protestantibus concedere jus in

A a a 4 Ca-

(*) Quis de hoc dubitavit, non agitur
 de eo, an Catholicorum ritus cum Lutheri
 principiis concordent, per pacem Westphali-
 cam statutum quidem est, ut Protestantibus æque
 ac Catholicis salvum sit Religionis suæ exer-
 citium ibi, ubi in anno normali viguit, sic-
 ut autem Protestantes Catholicis suæ Reli-
 gionis exercitium turbare non censentur, si
 publice cantant, concionantur, Jubilea cele-
 brant &c. ita nec Catholici Protestantibus Re-
 ligionis ac conscientie libertatem infringunt,
 si ipsi antiquissimos suos ritus publice exer-
 cent; utraque enim pars remanet immunis
 a necessitate exercendi alterius partis ritus,
 quamvis illos ex P. W. præscripto toleret.

Sæc. XVIII. Catholicorum sacra antiquitus asserta,
 A. C. 1731. nec etiam Acatholicis suam Religio-
 nem profitendi libertatem exinde tur-
 bari, si tamen inde vel verbis vel factis
 contumelia & injuria fuisset illata, in
 non Catholico ritui, sed petulantia
 illorum imputari, qui non modo sine
 debita reverentia, sed & cum con-
 temtu & ludibrio sanctissimis mysteriis
 adstarent, cum vel domi manere, vel
 eo tempore, quo S. Hostia circumfer-
 tur, ad aliam plateam divertere pos-
 sent. Nihilominus die decima tertia
 Majj anno sequenti Magistratus Wor-
 matiensis denuo Cæsaris aures pulla-
 bat, postulans, ut Catholici ad expen-
 sas litis damnarentur, & cautionem
 de non amplius turbando præstare com-
 pellerentur, perinde acsi non ipsi Ca-
 tholici in antiqui sui ritus possessione
 fuissent turbati: Præterea petebat Ma-
 gistratus, ut Imperator suum decre-
 tum, quo Anno 1728. die 28. Majj Ca-
 tholicis antiquæ possessionis jus asser-
 bat (*), tanquam nullum, & sub ac-
 ob-

(*) Tenor hujus Cæsarei rescripti est
 sequens: „Cum satis comprobatum sit, quod
 „Wormatienses Catholici ante & post Bada-
 „sem pacem S. Viaticum in Ciborio publice
 „per Sacerdotem rocchetto & stola vestitum,
 „pre-

obreptitie obtentum declararet. Idem Sæc. XVIII.
 quoque, ut Corpus Evangelicum a Cæ- A. C. 1731.
 sare impetraret Magistratus, die de-
 cima sexta Maij a Ratisbonensibus Prin-

A a a 5 cipum

„præcedente ædituo, unacum lucerna & cam-
 „panula per urbem ejusque portas sine con-
 „traditione ad infirmos detulerint, proin-
 „Parochi, qui populum e suggestu ad devo-
 „tionem excitarunt, nihil novi invexerint,
 „sed solummodo ad pietatem adhortati sint,
 „nec per hoc ullum aliud Religionis exer-
 „citiū petierint, quam quod juxta docu-
 „menta Catholici ante & post pacem Baden-
 „sem habuerunt, hinc statuimus, ut Wor-
 „matiensis Clerus juxta summarissimam satis
 „comprobatam possessionem S. Viaticum se-
 „cundum Religionis suæ ritum ad infirmos
 „deferendi in suo jure firmetur, & deinceps
 „a nemine turbetur, sed hoc jure tran-
 „quille frui permittatur &c. Magistratui au-
 „tem præcipiatur, ut deinceps Catholicos
 „ob publicam hanc circumstationem, il-
 „liusque diuturnum usum injuste & sine
 „caussa infimulare non ausit, perinde ac si no-
 „vitatem P. Westphalicæ contrariam, & pe-
 „riculosam invexissent; abstineat ergo Ma-
 „gistratus ab omni tumultu & obstaculo Ca-
 „tholicis opponendo &c. „

Sæc. XVIII. cipum A catholicorum Legatis efflagi-
 A. C. 1731. tabat. Nec his contentus, in sac-
 caussæ defensionem libellum divulga-
 vit, cui titulus: *Palladium reformæ
 nis Ecclesiasticæ in S. a Civitate libera &
 Imperiali Wormatiensi Anno 1525. exten-
 dum, indeque cum reliquis Religioni con-
 nexis juribus enata Immunitas a ritu pu-
 blice per eandem circumferendi S. Viaticum
 Augustanæ Confessioni contrario, per
 transactionem Passaviensem, subsecutamque
 Pacem Religiosam S. Westphalico-Osnæ-
 brugensem munita, per annum denique de-
 cretorium continuata, jam ab innovatori-
 bus contra prædictas sanctiones Imperii
 pragmaticas perpetuo valituras turbatio-
 attentativis, indeque prætenso possessore
 summarissimo irrefragabiliter vindicata.*
 In hoc scripto Auctor, Catholicos in
 possessione hujus ritus non fuisse, so-
 lidissime comprobat ex testimonio
 trium muliercularum, quæ dixisse fe-
 runtur, hanc esse novitatem, nec ipsi Ca-
 tholicis acceptam: Postea Auctor contra
 Wormatiensis Suffraganei declaratio-
 nem insurgens observat. I. Ipso in-
 scio & invito, a Parochis e suggestu
 fuisse promulgatum, quod deinceps
 S. Viaticum cum ilsdem solemnitatibus
 sicut in aliis Catholicorum Urbibus
 ita & Wormatiæ sit deferendum. II.
 Suffraganeum declarasse, deinceps
 S. Via-

S. Viaticum non per publicum forum, Sæc. XVIII.
 & plateas majores sed per minores esse A. C. 1731.
 deferendum; Ex his Auctor infert, quod Suffraganeus I. falsus esset, quod
ceteræ publicationes ipso conscio & vo-
 lente fuerint factæ, II. si Catholici se-
 mel jus antiquum habuissent per forum
 circumferendi S. Hostiam, nunquam
 Suffraganeus hoc jure cessisset; Ita si-
 nistre Auctor interpretabatur Suffraga-
 nei mentem, qua hic *ad evitandum in-
 jurie S. Viatico inferendæ periculum*, &
 ad placandam A catholicorum importu-
 nitatem, hunc ritum ad minores pla-
 teas restrinxit. Nec his contentus Au-
 thor etiam audacter a Suffraganeo pe-
 tit, ut de hoc excessu a Parochis facto
 satisfactionem A catholico Magistratui
 præstaret. Cum autem male ipsum
 haberet, quod Clerus demonstrasset
 solam *Catholicam Religionem Wormaticæ*
ante Religionis dissidia floruisse, eamque per
Religiosam, Passaviensem & Westphalicam
*pacem adeo non fuisse labefactatam, ut po-
 tius firmata fuisset.* Hunc ergo scopulum
 declinaturus assererat, inde inferri,
 vel quod Urbs Wormatiensis adhuc-
 dum ex integro Catholica esset (*) vel
 quod

(*) Inferre debuisset, quod in Urbe Wor-
 matiensi adhucdum apud Catholicos fides Ca-
 tholica

Sæc. XVIII. quod ibi, ubi ante Reformationem so-
 A. C. 1731. litarium Exercitium Religionis Catho-
 licæ viguit, hodieum adhuc vigere
 & restitui debeat (*). His præmissis
 Auctor ex Religiosa pace demonstra-
 moliebatur, hanc circumgestationem
 fuisse abrogatam, cum tamen nullibi
 aliud sit statutum, nisi quod nullus im-
 perii Status violenter contra conscien-
 tiæ libertatem ab Augustanæ Confes-
 sionis statutis vel ritibus abduci
 queat, *nec Augustanæ Confessioni ad-
 dicti in habita vel recuperata possessione
 turbentur, sed ab omni persecutione juri
 & facti perpetuo tuti sint* (Wormatiensis
 Clerus Lutheranos in religionis suæ
 possessione nunquam turbavit, nec circa
 ullum suæ Religionis articulum juris
 vel

tholica in suo robore intacta persistat, cum
 ea per nullam pacem fuerit eliminata vel in-
 fracta, sed duntaxat statutum, ut etiam op-
 posita, si Anno 1624. ibi exstitit, etiam to-
 leretur, & salva persistat in suis exercitiis,
 non autem alterius, priorisque exercitia in-
 terturbet, vel impediat.

(*) In hac causa non agebatur de restituenda
 Religione, sed de conservanda possessione &
 jure antiquo exercendi actus Religionis ex-
 stentis.

vel facti quæstionem instituit, sed ipse Sæc. XVIII.
 in antiquo suæ Religionis ritu non A. C. 1731.
 turbari vicissim petiit).

Post hæc Auctor Cleri rationes impugnare aggreditur: Ex his erat prima, ex actis publicis & ipsa rei evidentia constare, quod ante Religionis dissidium Wormatiæ sola religio Catholica viguerit, proin Catholici ante & post religiosam pacem in perpetua possessione illimitati exercitii Religionis Catholicæ quoad omnes actus fuerint, imo etiam postquam Magistratus & Civium potissimi ad Lutheri castra defecissent, Monasteria tamen & sex Parochiæ in Religione Catholica proin in omnibus eidem annexis juribus constanter uti ante annum normalem sic usque ad hanc diem perseveraverint. Ad has rationes respondit Auctor, ex possessione illimitati exercitii non sequi, quod Catholici hodiedum habeant illimitatum Religionis suæ exercitium, secus Wormatiensis Urbs denuo in Catholicam transmigraret, & pax Westphalica destrueretur. Attamen permaneat Urbs & potissimi Cives in tuto & quieto Religionis suæ exercitio, cui nihil derogatur, si vicissim Catholici in ea illimitati exercitii Religionis suæ possessione, quam in anno normali Monasteria, Ecclesiæ &c. habuerunt, tuto relin-

Sæc. XVIII. relinquuntur. Opponit tamen Auctor, A. C. 1731. die critico S. Viaticum publice fuerit ad infirmos delatum: - Verum id deferre competit Clero illarum Parochiarum, hæ tamen in ipso termino & die critico Religioni Catholicæ addictæ fuerunt, proin annexum hoc religioni habuerunt, immerito ergo Catholicæ novitatis arguuntur; nam Pacis Articulus 5. §. 16. & 23. pro Catholicis Wormatiensibus statuit, quod Catholicorum conscientiam & causam lædere, eorumque jus imminuere, prohibitum, & Catholicis permissum, ut suum illud quod Venerabile appellant cum cereis, stolis atque cantu per vias publicas ad ægrotos deportent, id porro faciendi esse facultat. Cum autem Catholici jam dudum per testes comprobassent, quod Wormatæ Clerus non modo jus ita deferendi Viaticum habuerit, sed etiam ipso facto detulerit, ad hoc respondit Auctor, quod in causa Religionis ne quidem Romani Catholici Laici (multo minus Clerici) contra Evangelicos in testes admittendi sunt. Paucis multa Contra Catholicos nempe in causa Religionis etiam tres foeminae, & novem Cives Lutherani in testes omni exceptione majores admittendi sunt, repellendi vero contra Protestantem Moguntinus Elector ac Worma-

matiensis Episcopus, ejusdem Suffra- Sæc. XVIII
ganeus, decem Parochi ac Canonici, A C. 1731.
totus Clerus, & tot alii testes jurati:

Ceterum tanta importunitate Pro-
testantes rem urgebant, ut tandem
die sexta Octobris Consilium Au-
lico - Imperiale decerneret, quatenus
circa S. Viatici gestationem omnia ad
pristinum statum reducerentur, & neu-
tra pars alteram contumeliis aut vio-
lentiis molestaret: Trevirensi tamen
Electori, qui post Moguntini Electoris
obitum Wormatiensis Episcopus selige-
batur, ejusque Capitulo Cathedrali ad
ejus preces concessum esset, ut actus
possessorios de publica S Viatici cir-
cumgestatione in anno decretorio usi-
tata in ordine juris adducat, eidemque
e Cancellaria ad notitiam communi-
centur ea omnia, quæ Magistratus die
vigesima Novembris 1731. & sequentis
anni die 29. Maij & secunda Octobris
opposuisset. Verum neo - electus Wor-
matiensis Episcopus ac Trevirensis
Electo die decima octava Maij Anno
1733. ad Cæsarem perscripsit, sperasse
se, quod Aulico - Imperiale Consilium
in re tanti momenti, & ubi non de li-
mitato sed de illimitato Catholicæ Re-
ligionis exercitio ageretur, juris & æqui-
tatis naturalis beneficium, ne scilicet
parte inaudita & lite pendente quis dam-
netur,

Sæc. XVIII.

A. C. 1731.

netur, Catholicis indulgendum fuisset, eo majori titulo, quo communius idem beneficium cuilibet etiam de re levi de profana litiganti concedi solet, comperto autem præfati Consilii decreto se in arcto poni inter reverentiam Cæsareis decretis debitam, & inter obligationem læsæ Catholicorum participationis gregi suo succurrendi firmam positam: comprobata tamen Cæsaris æquitatem eo usque prævalere, ut causas exponere ausit, ob quas Westmatis Clerus se per præfatum decretum enormiter gravatum sentiret. Ex his primam inniti modo procedenti, quo A catholici potenti Legatorum Protestantium patrocinio freti ea, quæ hac in causa contra Clerum exposuerunt, parti Catholicæ nunquam communicare voluerint, etsi id facere præsententiam die septima & duodecima Junii jussi fuissent, & id ejus Præcessor ardentem petiisset, cum ergo ea quæ A catholici exposuissent, in nuperi Consilii præfati decreto pro ratione decidendi allegarentur, omnino æquum fuisse, ut hæc allegata, utpote in mentis facto consistentia prius Clero exhiberentur, præcipue cum Magistratus suo palladio præter plurima falsa etiam temeritate pudenda Religionem Catholicam, ipsum Cæsarem, ejusque Consilium

Sæc. XVIII.
A. C. 1731.

filium, ipsamque Prædecessoris sui famam insequi & denigrare, Vicariatum, Clerum, omnesque Catholicos multis & impiis criminationibus proscindere ausus fuisset, & tamen in locum promeritæ pœnæ hanc reportaret mercedem, ut de Clero, qui nunquam in mora, culpa vel contumacia fuisset, per præfatum decretum afflicto triumphare, & insuperhabita Cæsaris sententia antehac lata, ritum, qui ibidem pro legitimo exercitio agnitus fuisset, nunc velut *innovationem* abrogatam jactitare valeret: hac ratione Catholicis loco illimitati Religionis exercitii, nunquam reformati, sed a Christiana Religione Wormatiæ introducta usque ad hanc diem illibate conservati, limitatum exercitium quoad hunc passum subrogari, Episcopalem etiam Vicariatum impense supplicasse, ut ante expeditionem Cæsarei rescripti audiretur, eaque de causa eidem oppositæ partis allegata communicarentur, id tamen die 14. Novembris omnino denegatum fuisse.

II. Quoad materialia, Episcopus Antipalladium a suo Prædecessore compositum Cæsari porrexit, ut inde luce meridiana clarius pateret, publicam circumgestionem S. Viatici tam in possessorio quam in petitorio, Statui Pacis Badensis, Rysvicensis, West-

Hist. Eccles. Tom. LXXIII. Bbb pha

Sæc. XVIII. phalicæ, Augustanæ, & Passaviensis
 A.C. 1731. fundari, hinc Episcopus supplicavit,
 ut Cæsar in manifesta hujus juris possessione Catholicos tueri vellet, eoptimum nomine, quod ipsa Cæsar sua Majestas die 20. Martii 1722. in hac causa declarasset, se quidem Protestantibus sine Religionis discrimine iudicandum, ipsis tamen, eorumque sectæ addictis contra clarum tenorem pactorum publicorum, & pacis decretorum, aliarumque fundamentalium Imperii legum per artificiosas eorum detortiones, uti hucusque quasi in morem deduxissent, nihil concessuram, minus vero eorum minas curaturam &c.

Porro Antipalladii, quod Episcopus Cæsari porrexerat, inscriptio erat hæc: *Antipalladium nullatenus reformati, sed inde noviter enati, sed cum omnibus connexionis ab origine Christianismi usque ad hæc tempora in interrupta possessione vel perpetuo conservati, illimitati & liberrimo exercitii Religionis Catholicæ, in specie universæ publicæ deportationis Sacratissimi Vaticani ad ægrotos in antiquissima Sede Episcopali Civitate Wormatiensi.* In hoc scripto Author Wormatiensis Magistratus Catholicici palladium confutaturus totum illius tenorem ad hæc tres quæstiones restringit. I. An Regulariter contraversæ Religionis constituere possint objectum summarissimi. II. An idem quo-

quoque Summarissimum obtineat in Sæc. XVIII.
 Hypothesi, & quidem ita, ut in eo A. C. 1731.
 dem Episcopatus manuteneri, & con-
 tra solam vero Civitatem inhibendo
 procedi potuerit, & debuerit. III. Cui
 ex partibus assistant instrumenta Pacis
 Westphalicæ, Augustanæ, & Passa-
 viensis? Ad primas duas quæstiones
 Auctor respondet affirmando, & alle-
 gatis suis decidendi rationibus opposi-
 tas dissolvit: Ad tertiam luculenter
 declarat, omnia hæc instrumenta Ca-
 tholicis plene suffragari.

Ceterum prolixioris hujus Anti-
 palladii Analysin Elector ac Episcopus
 edi curavit, in qua demonstratum, in-
 firmum omnino esse Lutherani Magi-
 stratus argumentum palmare, scilicet.
 Possessorium in Religionis rebus non
 valere, cum tamen ipsemet Magistra-
 tus suæ causæ æquitatem comprobare
 molitus esset *ex possessione immunitatis a*
cultu S. Eucharistiæ deferendo, & ideo
 Clero nullam hac in causa possessionem
 suffragari posse contenderet, quia
 Wormatiensis Senatus Catholicæ Re-
 ligionis exercitium ibi reformavit, &
 hæc reformatio per pacis præcipue
 Westphalicæ decreta tale robur obti-
 nuerit, ut Clerus *in vim ejusdem pacis*
ad præfatum cultum restitui non possit,
 nisi Clerus exceptionem a Regula, sci-
 licet Anno 1624. hujus cultus usum ac
 Bbb 2 exer-

Sæc. XVIII. exercitium viguisse demonstrat. Ad
 A. C. 1731. enervandam hanc Magistratus Worma-
 tiensis cavillationem Auctor analysis
 demonstrat, falsissimum esse, quod Reli-
 gionis causæ possessorium non admittant,
 eoquod ex quotidiana praxi in Cæsareis Curiis usitata, & ex plurimis
 Imperii & juris sanctionibus constet, possessorem tam in causa Religionis
 quam civili in possessione sua tam diu non
 turbari, donec ille, qui ipsum vel via juris
 vel facti illa dejicere meditatur, existimatum
 suum jus legitime prosecutus fuerit: multo magis
 ergo Cleri Wormatiensis possessio censetur
 efficacissima, eoquod ab immemoriali tempore
 usque in hodiernam diem Venerabile ritu
 Catholico & publice per omnes Urbis plateas,
 in ipsum quoque suburbium ad infirmos deportatum
 esse quamplurimis juratis, ac ætate sexagenariis,
 septagenariis imo & octogenariis testibus
 comprobetur. Suffragetur quoque Pax Badensis,
 quæ a Cæsare, Augustanæ Confessionis Principibus,
 quoties convenit (ut novissime primum in
 Bipontina Religionis causa) pro norma esset
 habita: Faveat etiam Pax Rysvicensis,
 per quam in locis Romano Imperio restitutis,
 ad quæ præcipue spectat Wormatia, Religionis
 exercitium in statu, quo tunc erat, fuisset
 restitutum: Nullatenus autem obesset Pax

Sæc. XVIII.
A. C. 1731.

Pax Westphalica, Augustana & Paf-
saviensis; quamvis enim Wormatiensis
Senatus cum potissimis Civibus a ve-
teri Religione ad Lutheri signa desciverit, hæc tamen sola *personalis* mutatio Religionis dici nequeat *reformatio*; ad hoc enim necesse fuisset, ut Magistratus Wormatiensi Clero, & ceteris Catholicis (uti in aliis Urbibus & Statibus fecere) Religionis suæ exercitium vel penitus inhibere, vel saltem non ita, uti antea, concedere debuisset: cum autem ibi Catholica Religio Lutheri tempore in eodem vigore, quo ante Lutherum & prætensam reformationem erat, & qualiter in locis ex integro Catholicis exercetur, usque ad hodiernam diem relicta fuerit, & omnes cultus externi sine ulla exceptione, immutatione & contradictione apud Catholicos, & in Ecclesiis omnibus fiant, inde deducendum sit. I. Quod in hisce pacis instrumentis stabilitum jus reformandi exercitium Religionis contra Wormatienses Catholicos nunquam exercuerit. II. Quod Wormatiæ Religionis Catholicæ exercitium per pacem Westphalicam ad Annum 1624. *restitui* non potuerit; ubi enim nulla destitutio, ibi & nulla *restitutio*, proin illi, qui tam Wormatiæ quam in aliis locis, ubi Lutherani nullam religionis reformationem invexere,

Sæc. XVIII. in religione Catholica perseverarunt, A. C. 1731. ea vi ejusmodi pacis adeo non sit abolita, ut etiam in illius illimitato exercitio sine restrictione ad certum annum vel diem solemnissime confirmata fuerit: Dato etiam, sed non concessa, quod post pacem Passaviensem & Augustanam WORMATIÆ ejusmodi reformatio fuisset facta, tunc sequeretur, quod non Catholici, sed Senatus probare teneretur statum Anni 1624. & qualiter circa controversam questionem tunc res acta fuisset; Catholici enim per antiquam hujus juris possessionem, notorie constituti, & Imperiali decreto firmiter stabiliti pro se juris præsumptionem haberent, proin a dicti anni usum probandi onere exempti forent.

Si tamen, prosequeretur Auctor, Catholici nihilominus annum decretorium probare adstringerentur, non requireretur, ut id *continue*, aut *exercitium actuale* probaretur, sed *discontinue*, & quoad exercitium *habituali*, id est, quod vel data occasione, vel proin necesse vel congruum erat, S. Viaticum ritu Catholico ad infirmos fuerit delatum, Clerus autem semper illud in deferendi *ius* habuerit; quod omni *de*bio caret; cum enim etiam ante, in & post annum decretorium Clerus omnesque Catholici proin tota WORMATIENSIS Ecclesia immutatam habuerit
Reli-

Religionem, sequitur, quod etiam ^{Sæc. XVIII.} plene habuerit omnia jura Religioni A. C. 1731.
 annexa, & Episcopus per suum Vicarium in *externis* hisce ritibus pro libitu sine omni juris antiqui præjudicio aliquid immutare etiam post pacem Westphalicam libere valeat, & Magistratus contentus esse debeat, quod ei (citra tamen vel minimum antiquæ Religionis præjudicium) novæ Religionis assumptæ exercitium per pacem Westphalicam fuerit assertum.

Adversus hoc Antipalladium Aecatholicus Magistratus Wormatiensis scriptum vulgavit, in quo Author queritur, I. quod Antipalladii Author stylo mordaci usus sit, eoque causæ diffidentiam demonstrarit II. quod ipsum *factum* Reformationis in libera Civitate Wormatiensi invectæ negarit, & jus reformandi eidem Civitati competens in dubium vocarit, proin pœnas in eos, qui sanctionibus Imperii pragmaticis contraveniunt, sancitas incurrerit: Postea asserit Magistratus, Clerum ibi fateri, quod nullum *actuale* exercitium publicæ deportationis S. Viatici ad ægrotos in Anno decretorio 1624. habuerit, cum tamen hic terminus in omnibus Religionis controversiis inter Catholicos & Protestantes exortis unica Regula sit. Forte Magistratus longe consultius probasset,

Sæc. XVIII. quod Clerus Wormatiensis Anno 1624.
A. C. 1731. jus non habuerit S. Viaticum publice

deferendi: Si forte toto illo anno nul-
lus ex Catholicis tam periculose decu-
buisset, ut illum S. Viatico munire ne-
cesse fuisset, vel aliqui repentina mor-
obrutu eo muniri non potuissent, vel u-
gens necessitas aut prudens Lutheran
insultus vel injuriæ metus aut æri
temperies S. Viaticum occulte deferre
suasisset, aut Parochus ob justas caus-
sas ita fieri disposuisset: Quis ob de-
fectum exercitii actualis anno decreto-
rio ex ejusmodi causis emergentem
jus ad hunc actum esse deperditum
dicet? An non ob nullam ex his causis
eo anno intermissum fuisse hujus actus
exercitium, cum res sit facti, probare
incubuisset potius parti neganti, quam
antiquo juris sui possessori? Qua ratione
Magistratus probare potuisset, quod Pa-
rochi illo anno S. Viaticum publice & so-
lemniori cum ritu ad ægrotos deferre, ex
Religionis suæ instituto obstricti fuissent,
cum illis semper integrum sit, ex justa
caussa illud minus solemniter deferre,
uti passim ruri contigit, in actibus sa-
tem liberæ voluntatis certe omisso al-
quoties interveniens non tollit
jus ad actum &c.

